

Αρχική σελίδα>Οικογενειακά και κληρονομικά θέματα>Γονική μέριμνα - επιμέλεια των παιδιών και δικαίωμα επικοινωνίας Γονική μέριμνα - επιμέλεια των παιδιών και δικαίωμα επικοινωνίας

Εσθονία

1 Τι σημαίνει πρακτικά η έννοια «γονική μέριμνα»; Ποια τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του έχοντος τη γονική μέριμνα;

Ως γονική μέριμνα νοείται η επιμέλεια ανήλικου τέκνου, η οποία περιλαμβάνει την υποχρέωση και το δικαίωμα φροντίδας του παιδιού από τον γονέα. Η γονική μέριμνα περιλαμβάνει το δικαίωμα επιμέλειας του τέκνου (*custody of person*), το δικαίωμα διοίκησης της περιουσίας του τέκνου (*custody of property*) και το δικαίωμα λήψης αποφάσεων για ζητήματα που αφορούν το τέκνο. Η διοίκηση της περιουσίας περιλαμβάνει το δικαίωμα και την υποχρέωση διαχείρισης της περιουσίας του τέκνου και εκπροσώπησης του. Αυτό δεν αποκλείει το δικαίωμα του τέκνου να διαχειρίζεται την περιουσία του με ανεξάρτητο τρόπο στις περιπτώσεις που ορίζονται στον νόμο.

Ο γονέας έχει την εξουσία λήψης αποφάσεων ως προς το ανήλικο τέκνο του, η οποία περιλαμβάνει το δικαίωμα να αποφασίζει για καθημερινά ζητήματα που αφορούν το τέκνο (συνήθη ζητήματα επιμέλειάς του). Κατά κανόνα, ως λήψη αποφάσεων για καθημερινά ζητήματα νοείται η λήψη συνηθών αποφάσεων οι οποίες λαμβάνονται σε συχνή βάση και δεν έχουν μόνιμο αντίκτυπο στην ανάπτυξη του τέκνου. Εκτός από την εξουσία λήψης αποφάσεων, ο γονέας με το δικαίωμα να ασκεί την επιμέλεια του ανήλικου τέκνου του έχει επίσης το δικαίωμα να το εκπροσωπή. Οι γονείς που ασκούν από κοινού την επιμέλεια έχουν από κοινού το δικαίωμα εκπροσώπησης.

Και οι δύο γονείς έχουν το δικαίωμα επικοινωνίας με τα τέκνα τους, η οποία συνεπάγεται την υποχρέωση και το δικαίωμα αμφοτέρων να διατηρούν απευθείας επικοινωνία με τα τέκνα τους. Το δικαίωμα επικοινωνίας των γονέων με τα τέκνα δεν εξαρτάται από την επιμέλεια. Οι γονείς έχουν επίσης υποχρέωση διατροφής των ανήλικων τέκνων τους.

2 Γενικώς, ποιος έχει τη γονική μέριμνα ενός τέκνου;

Τα αμοιβαία δικαιώματα και οι υποχρεώσεις γονέων και τέκνων απορρέουν από τη συγγένεια, η οποία αναγνωρίζεται με τη διαδικασία που ορίζεται στον νόμο. Η γυναίκα που έχει γεννήσει ένα παιδί είναι η μητέρα του. Ο άντρας από τον οποίο έχει συλληφθεί ένα παιδί είναι ο πατέρας του. Ένα παιδί θεωρείται ότι έχει συλληφθεί από τον άντρα που είναι ο σύζυγος της μητέρας κατά τον χρόνο γέννησης του παιδιού, ο οποίος έχει αναγνωρίσει την πατρότητά του ή του οποίου η πατρότητα έχει αποδειχθεί δικαστικά.

Οι έγγαμοι γονείς ασκούν από κοινού τη γονική μέριμνα, δηλαδή την επιμέλεια των τέκνων τους. Εάν οι γονείς ενός τέκνου δεν έχουν συνάψει γάμο κατά τον χρόνο γέννησής του, ασκούν τη γονική μέριμνα από κοινού, εκτός αν έχουν εκφράσει την επιθυμία να ασκείται η γονική μέριμνα από τον έναν γονέα κατά την υποβολή δηλώσεων προθέσεως ως προς την αναγνώριση της πατρότητας ή της μητρότητας.

Εάν κανένας από τους γονείς ενός ανήλικου τέκνου δεν έχει το δικαίωμα εκπροσώπησης ή δεν είναι εφικτή η αναγνώριση της σχέσης γονέα και τέκνου, τότε ορίζεται νόμιμος επίτροπος για το τέκνο. Σε αυτή την περίπτωση, την επιμέλεια θα ασκεί ο νόμιμος επίτροπος. Καθήκον του νόμιμου επιτρόπου είναι να διασφαλίζει την ανατροφή και την ανάπτυξη του παιδιού και να προστατεύει τα προσωπικά και περιουσιακά συμφέροντά του.

Νόμιμος επίτροπος μπορεί να οριστεί ενήλικος με πλήρη νομική ικανότητα (για παράδειγμα, συγγενής του παιδιού ή τρίτος) ή νομικό πρόσωπο (εταιρεία ή αρχή της τοπικής αυτοδιοίκησης). Ένα νομικό πρόσωπο διορίζεται νόμιμος επίτροπος, αν δεν βρεθεί κατάλληλο φυσικό πρόσωπο ή αν ο γονέας έχει ορίσει στη διαθήκη ή τη σύμβαση διαδοχής να διοριστεί νόμιμος επίτροπος ένα νομικό πρόσωπο. Το νομικό πρόσωπο οφείλει να αναζητά συστηματικά φυσικά πρόσωπα ως νόμιμους επιτρόπους για τα πρόσωπα που τελούν υπό την επιτροπεία του νομικού προσώπου, και να παρέχει συμβουλές και εκπαίδευση στους εν λόγω επιτρόπους.

Έως τον διορισμό νόμιμου επιτρόπου, τα καθήκοντα αυτού εκτελούνται προσωρινά από τον αγροτικό δήμο ή την αρχή της τοπικής αυτοδιοίκησης του τόπου κατοικίας του τέκνου ο οποίος έχει καταχωριστεί στο δημοτολόγιο, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις υπαγωγής σε επιτροπεία. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του επιτρόπου, οι αγροτικοί δήμοι ή οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του νόμιμου επιτρόπου.

3 Εάν οι γονείς δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμούν να ασκούν τη γονική μέριμνα, μπορεί να την ασκεί κάποιος άλλος;

Εάν οι γονείς δεν μπορούν ή δεν προτίθενται να ασκήσουν τη γονική μέριμνα επί ενός τέκνου, μπορούν να συναίνεσουν στην υιοθεσία του. Η συναίνεση ενός γονέα για την υιοθεσία αναπτύσσει τα έννομα αποτελέσματά της οκτώ εβδομάδες μετά τη γέννηση του τέκνου, ενώ δεν μπορεί να κατατεθεί αίτηση ενώπιον του δικαστηρίου πριν αναπτύξει τα έννομα αποτελέσματά της η συναίνεση του γονέα. Με τη συναίνεση ενός γονέα, το τέκνο μπορεί να δοθεί στο πρόσωπο το οποίο επιθυμεί να υιοθετήσει το παιδί που χρειάζεται μέριμνα πριν αναπτύξει τα αποτελέσματά της η συναίνεση για την υιοθεσία.

Εάν κανένας από τους γονείς ενός ανήλικου τέκνου δεν έχει το δικαίωμα εκπροσώπησης ή δεν είναι εφικτή η αναγνώριση της ιδιότητας του γονέα, το δικαστήριο αποφασίζει να διορίσει νόμιμο επίτροπο με δική του πρωτοβουλία ή σύμφωνα με αίτηση αγροτικού δήμου ή αρχής τοπικής αυτοδιοίκησης ή ενδιαφερόμενου προσώπου.

4 Σε περίπτωση διαζυγίου ή διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, με ποιον τρόπο γίνεται η ρύθμιση της άσκησης της γονικής μέριμνας;

Εάν οι γονείς είναι διαζευγμένοι ή σε διάσταση, πρέπει να αποφασίσουν πώς θα επιλύσουν τα περαιτέρω ζητήματα επιμέλειας. Οι γονείς που ασκούν την επιμέλεια μπορούν να ρυθμίσουν την άσκηση του δικαιώματος εκπροσώπησης που έχουν από κοινού. Ωστόσο, η τροποποίηση των ρυθμίσεων επιμέλειας, η οποία περιλαμβάνει την παύση της άσκησης της γονικής μέριμνας από κοινού, επιτρέπεται μόνο δικαστικά.

Κάθε γονέας έχει το δικαίωμα να ζητήσει από το δικαστήριο, σε δίκη η οποία κινείται με αίτηση, να του/της ανατεθεί μερικώς ή πλήρως η επιμέλεια του τέκνου. Το δικαστήριο μπορεί επίσης να εκδικάσει μια διαφορά επιμέλειας σε δίκη επί αγωγής, εφόσον έχει υποβληθεί σχετικό αίτημα σε συνάρτηση με το διαζύγιο ή την πληρωμή διατροφής.

5 Εάν οι γονείς συνάψουν συμφωνία σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας, ποια τυπική διαδικασία πρέπει να ακολουθηθεί προκειμένου η εν λόγω συμφωνία να είναι νομικά δεσμευτική;

Οι γονείς που ασκούν την επιμέλεια μπορούν να ρυθμίσουν ελεύθερα την άσκηση της επιμέλειας από κοινού. Ωστόσο, η τροποποίηση των ρυθμίσεων επιμέλειας, περιλαμβανομένης της παύσης της γονικής μέριμνας από κοινού, επιτρέπεται μόνο δικαστικά. Τα ζητήματα επιμέλειας αποφασίζονται και επιλύονται με νομικά δεσμευτικό τρόπο από το δικαστήριο. Κατά τη συζήτηση οποιασδήποτε υπόθεσης η οποία αφορά ένα παιδί, τα δικαστήρια καθοδηγούνται πρωτίστως από το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, αφού ληφθούν υπόψη όλες οι περιστάσεις και το έννομο συμφέρον των συναφών προσώπων. Οι διαφορές επιμέλειας συνιστούν υποθέσεις του οικογενειακού δικαίου, οι οποίες εκδικάζονται από τα δικαστήρια σε δίκη που κινείται με αίτηση και επιδικάζονται με έκδοση ασφαλιστικών μέτρων. Ο γονέας πρέπει να υποβάλει αίτηση στο δικαστήριο για να καθοριστούν τα δικαιώματά του ως προς το τέκνο του.

6 Εάν οι γονείς δεν είναι σε θέση να καταλήξουν σε συμφωνία για το θέμα της γονικής μέριμνας, ποιοι εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης της διαφοράς προβλέπονται, εκτός από την προσφυγή στη δικαιοσύνη;

Οι γονείς που ασκούν την επιμέλεια μπορούν να ρυθμίσουν ελεύθερα την άσκηση της επιμέλειας από κοινού. Ωστόσο, η τροποποίηση των ρυθμίσεων επιμέλειας, στις οποίες περιλαμβάνεται η παύση της άσκησης γονικής μέριμνας από κοινού, επιτρέπεται μόνο δικαστικά. Για να καταλήξουν σε συμφωνία, οι γονείς μπορούν να προσφύγουν στην υπηρεσία οικογενειακής διαμεσολάβησης. Η αρχή της τοπικής αυτοδιοίκησης μπορεί να τους παραπέμψει στον οικείο πάροχο υπηρεσιών. Για παράδειγμα, οι γονείς μπορούν να συμφωνήσουν για την προσωπική επικοινωνία με το τέκνο μόνοι τους ή με τη βοήθεια οικογενειακού διαμεσολαβητή, αλλά σε περίπτωση αθέτησης της συμφωνίας θα πρέπει να προσφύγουν στο δικαστήριο για να λάβουν εκτελεστό τίτλο (δηλαδή, ασφαλιστικά μέτρα).

Κατά τον καθορισμό της προσωπικής επικοινωνίας με ένα τέκνο, τα δικαστήρια ενεργούν επίσης ως συμβιβαστικά όργανα στη δίκη, αναζητώντας να επιτύχουν συμφωνία μεταξύ των γονέων για την επικοινωνία με το τέκνο. Τα δικαστήρια εξετάζουν τους διαδίκους το συντομότερο δυνατό και επικεντρώνονται στη δυνατότητα συνδρομής από οικογενειακό σύμβουλο, ιδίως για να επιτευχθεί συμφωνία ως προς την επιμέλεια και την ευθύνη για το τέκνο. Το δικαστήριο μπορεί να αναστείλει μια δίκη η οποία αφορά παιδί, αν από την αναστολή δεν θα προκύψει καθυστέρηση η οποία παραβλάπτει το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού και αν οι υπόψη διάδικοι προετοιμάζονται να λάβουν συμβουλευτικές υπηρεσίες εξωδικαστικά ή αν, κατά την κρίση του δικαστηρίου, η διαφορά θα μπορούσε για άλλους λόγους να επιλυθεί με συμφωνία μεταξύ των διαδίκων.

7 Εάν οι γονείς προσφύγουν στη δικαιοσύνη, ποια ζητήματα που αφορούν το τέκνο μπορεί να ρυθμίσει ο δικαστής;

Στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων εμπίπτουν ζητήματα που σχετίζονται με το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας με τα τέκνα, οι μεταβολές στην επιμέλεια, η αποκατάσταση της επιμέλειας, η υποχρέωση καταβολής διατροφής και οι μεταβολές στο ποσό της διατροφής με αίτημα ενός γονέα.

8 Εάν το δικαστήριο αναθέσει την επιμέλεια του τέκνου αποκλειστικά σε έναν γονέα, αυτό σημαίνει ότι ο εν λόγω γονέας μπορεί να αποφασίζει για οτιδήποτε αφορά το τέκνο χωρίς προηγούμενης να συμβουλευτεί τον άλλο γονέα;

Τα εκατέρωθεν δικαιώματα και οι υποχρεώσεις γονέων και τέκνων απορρέουν από τη σχέση γονέα και τέκνου, η οποία συνεπάγεται το καθήκον φροντίδας του τέκνου από τον ανιόντα του. Τα εκατέρωθεν δικαιώματα και οι υποχρεώσεις γονέα και τέκνου εξαρτώνται από το ποιος έχει την επιμέλεια του τέκνου δηλαδή, αν μόνο ο ένας γονέας έχει την επιμέλεια του τέκνου, μόνος αυτός μπορεί να αποφασίσει για όλα τα ζητήματα που αφορούν το τέκνο χωρίς να συμβουλευτεί προηγούμενης τον άλλον γονέα.

Ένας γονέας μπορεί να ασκεί κατ' αποκλειστικότητα την επιμέλεια ενός τέκνου από τη γέννησή του, για παράδειγμα αν οι γονείς έχουν εκφράσει την επιθυμία τους να ασκείται η γονική μέριμνα από τον έναν κατά την υποβολή των δηλώσεων προθέσεως αναφορικά με την αναγνώριση πατρότητας ή μητρότητας. Ο ένας γονέας μπορεί επίσης να ασκεί την επιμέλεια κατ' αποκλειστικότητα και στις παρακάτω ενδεικτικές τρεις περιπτώσεις.

Ένας γονέας αποκτά αποκλειστική επιμέλεια αν έχει ζητήσει από το δικαστήριο, σε δίκη η οποία κινείται με αίτηση, να του/της ανατεθεί πλήρως ή μερικώς η επιμέλεια του τέκνου. Κατά κανόνα, ένας γονέας θα ζητήσει να του ανατεθεί κατ' αποκλειστικότητα η επιμέλεια αν οι γονείς που ασκούν από κοινού την επιμέλεια διαμένουν μόνιμα χωριστά ή δεν επιθυμούν πλέον να ασκούν την επιμέλεια από κοινού για άλλον λόγο.

Ο γονέας μπορεί επίσης να ασκεί την επιμέλεια κατ' αποκλειστικότητα αν οι γονείς ασκούν με την επιμέλεια από κοινού, αλλά έχει ανασταλεί το δικαίωμα άσκησης επιμέλειας του ενός. Εάν ανασταλεί η αποκλειστική επιμέλεια ενός παιδιού η οποία έχει απονεμηθεί στον έναν γονέα με νόμο ή δικαστική απόφαση και δεν αναμένεται ότι θα παύσει η αναστολή, το δικαστήριο απονέμει την επιμέλεια στον άλλον γονέα εφόσον αυτό συνάδει με το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

Το δικαστήριο μπορεί επίσης να απονεμίσει την επιμέλεια στον άλλον γονέα, αν ο γονέας που ασκούσε την αποκλειστική επιμέλεια έχει χάσει τη ζωή του ή του έχει αφαιρεθεί η επιμέλεια, εκτός αν αυτό αντίκειται στο βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

9 Εάν το δικαστήριο αποφασίσει ότι οι γονείς ασκούν από κοινού την επιμέλεια του τέκνου, τι σημαίνει αυτό πρακτικά;

Εάν οι γονείς έχουν δικαίωμα άσκησης της επιμέλειας από κοινού, τότε ασκούν από κοινού την επιμέλεια του παιδιού τους και εκτελούν την εν λόγω υποχρέωση με ευθύνη τους και με συναίνεση, λαμβάνοντας υπόψη την εν γένει ευημερία του παιδιού. Οι γονείς που ασκούν από κοινού την επιμέλεια έχουν επίσης από κοινού το δικαίωμα εκπροσώπησης.

Εάν οι γονείς που ασκούν την επιμέλεια από κοινού δεν μπορούν να συμφωνήσουν για ένα ζήτημα το οποίο είναι σημαντικό για το τέκνο, το δικαστήριο μπορεί, με αίτημα του ενός γονέα, να απονεμίσει την εξουσία λήψης απόφασης επί του ζητήματος στον έναν γονέα. Σε περίπτωση μεταβίβασης των εξουσιών λήψης αποφάσεων, το δικαστήριο μπορεί να περιορίσει την άσκηση των εν λόγω εξουσιών ή να επιβάλει πρόσθετες υποχρεώσεις στον γονέα που ασκεί το εν λόγω δικαίωμα.

10 Ποιο είναι το αρμόδιο δικαστήριο (ή άλλη αρχή) στο οποίο κατατίθεται η αγωγή για την άσκηση της γονικής μέριμνας; Ποιες είναι οι τυπικές διαδικασίες και ποια έγγραφα πρέπει να συνοδεύουν το αίτημα;

Οι διαφορές επιμέλειας εκδικάζονται από τα περιφερειακά δικαστήρια. Σε μια διαφορά επιμέλειας, ο αιτών πρέπει να καταθέσει αίτηση ενώπιον περιφερειακού δικαστηρίου προκειμένου να εκδικαστεί η υπόθεση στη δίκη που θα κινηθεί με την αίτηση. Η αίτηση πρέπει να κατατεθεί ενώπιον του περιφερειακού δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του παιδιού.

Στην αίτηση πρέπει να αναγράφονται τα στοιχεία του δικαστηρίου, τα προσωπικά στοιχεία του αιτούντος, το υπόψη πρόσωπο και τα τέκνα τους, καθώς και το ρητό αίτημα του αιτούντος. Επιπλέον, στην αίτηση πρέπει να παρατίθενται τα πραγματικά περιστατικά, και ο αιτών πρέπει να παραθέσει και να προσκομίσει τα αποδεικτικά στοιχεία που έχει στη διάθεσή του. Η αίτηση πρέπει να φέρει την υπογραφή του αιτούντος ή του αντιπροσώπου του. Σε περίπτωση αντιπροσώπου, πρέπει να προσαρτηθεί στην αίτηση πληρεξούσιο ή άλλο έγγραφο το οποίο να πιστοποιεί την εξουσία αντιπροσώπευσης.

Η αίτηση και τα αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να προσκομιστούν γραπτώς στο δικαστήριο, στην εσθονική γλώσσα. Εάν μια αίτηση, ένα αίτημα, μια καταγγελία ή μια δήλωση αντιρρήσεων η οποία κατατίθεται ενώπιον του δικαστηρίου από διάδικο δεν έχει συνταχθεί στην εσθονική γλώσσα, το δικαστήριο θα ζητήσει από το πρόσωπο που υποβάλλει τα εν λόγω έγγραφα να προσκομίσει τη μετάφραση αυτών έως την ημερομηνία που ορίζει το δικαστήριο.

Οι υποθέσεις που αφορούν τον καθορισμό των δικαιωμάτων ενός γονέα ως προς ένα τέκνο και η ρύθμιση της επικοινωνίας με το τέκνο, δηλαδή οι υποθέσεις επιμέλειας, μπορούν επίσης να εκδικαστούν με αγωγή, εφόσον αυτό ζητείται με αγωγή σε συνάρτηση με το διαζύγιο ή την πληρωμή διατροφής.

11 Ποια διαδικασία ακολουθείται στην περίπτωση αυτή; Υπάρχει διαδικασία κατεπείγοντος;

Τα δικαστήρια εξετάζουν τις υποθέσεις επιμέλειας σύμφωνα με τις διατάξεις που αφορούν τις αγωγές, λαμβανομένων υπόψη των διαφορών που ορίζονται ως προς τη δίκη η οποία κινείται με αίτηση (βλ., τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας [1]).

Σε διαδικασία κατεπείγοντος, το δικαστήριο μπορεί να εκδικάσει μόνο αίτηση χορήγησης διατροφής από τον γονέα ο οποίος δεν διαμένει με το ανήλικο τέκνο.

Οι υποθέσεις επιμέλειας δεν μπορούν να εξετάζονται στο πλαίσιο απλοποιημένης διαδικασίας. Ωστόσο, οι υποθέσεις επιμέλειας εξετάζονται με αίτηση και, ως εκ τούτου, διαφέρουν από τις τακτικές αγωγές. Σε υπόθεση που εξετάζεται με αίτηση, το δικαστήριο βεβαιώνει τα πραγματικά περιστατικά και συλλέγει το ίδιο τα αναγκαία έγγραφα, εκτός αν άλλως ορίζεται στον νόμο. Το δικαστήριο δεν δεσμεύεται από τα αιτήματα ή τα πραγματικά περιστατικά που εκθέτουν οι διάδικοι στη δική ή από την αξιολόγηση των πραγματικών περιστατικών, εκτός αν άλλως ορίζεται στον νόμο. Οι προδιαγραφές τήρησης πρακτικών των συζητήσεων και επίδοσης εγγράφων είναι επίσης λιγότερο αυστηρές. Σε υποθέσεις επιμέλειας, τα δικαστήρια μπορούν επίσης να εφαρμόζουν μέτρα για τη ρύθμιση της άσκησης επιμέλειας ή της επικοινωνίας με το τέκνο κατά τη διάρκεια της δίκης ή για τη διασφάλιση της μελλοντικής συμμόρφωσης με τις συμφωνίες.

Το δικαστήριο μπορεί να εφαρμόσει προληπτικά ή ασφαλιστικά μέτρα αν εύλογα θεωρείται ότι η μη εφαρμογή μέτρων θα καταστήσει δυσχερή ή αδύνατη την εκτέλεση μιας απόφασης. Σε υπόθεση οικογενειακού δικαίου που εκδικάζεται με αίτηση, ασφαλιστικά μέτρα μπορούν να εκδίδονται από κάθε δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου πρέπει να ληφθούν τα μέτρα. Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, την παράδοση του παιδιού στον άλλον γονέα ή τη συμμόρφωση με την υποχρέωση νόμιμης διατροφής μεταξύ άλλων, τα δικαστήρια μπορούν να διατάξουν τον εναγόμενο να πληρώσει διατροφή κατά τη διάρκεια της δίκης ή να παράσχει εξασφάλιση για τη συμμόρφωση με την υποχρέωση πληρωμής.

[1] Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας (RT I 2005, 26, 197RT I, 21.06.2014, 58). Διαδικτυακά: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/513122013001/consolide>.

12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας;

Εάν το δικαστήριο αποφανθεί ότι ένα φυσικό πρόσωπο αδυνατεί να καλύψει τα έξοδα της διαδικασίας λόγω της οικονομικής του θέσης, μπορεί να το απαλλάξει πλήρως ή εν μέρει από τα έξοδα της νομικής συνδρομής και την πληρωμή του κρατικού τέλους.

13 Είναι δυνατή η άσκηση ένδικου μέσου κατά απόφασης για τη γονική μέριμνα;

Απόφαση η οποία εκδίδεται σε δίκη επί αιτήσεως συνιστά διαταγή η οποία διέπεται από τις διατάξεις που ισχύουν για τις διαταγές που εκδίδονται επί αγωγών, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον νόμο. Έφεση μπορεί να κατατεθεί κατά διαταγής η οποία ρυθμίζει την επιμέλεια σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις που διέπουν τη διαδικασία της έφεσης, αν ο εκκαλών κρίνει ότι η απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου βασίζεται σε παράβαση νομικής διάταξης (για παράδειγμα, αν το πρωτοβάθμιο δικαστήριο εφάρμοσε εσφαλμένα νομική διάταξη ουσιαστικού ή δικονομικού δικαίου). Για τους παραπάνω λόγους, μπορεί επίσης να ασκηθεί αναίρεση ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου.

14 Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να απαιτηθεί προσφυγή σε δικαστήριο ή άλλη αρχή για την εκτέλεση απόφασης σχετικής με τη γονική μέριμνα. Ποια διαδικασία εφαρμόζεται στις περιπτώσεις αυτές;

Οι υποθέσεις επιμέλειας εκδικάζονται σε δίκη η οποία κινείται με αίτηση. Σε υπόθεση του οικογενειακού δικαίου που εκδικάζεται με αίτηση, το δικαστήριο εκδίδει απόφαση ασφαλιστικών μέτρων η οποία είναι εκτελεστή από τη στιγμή που αναπτύσσει τα έννομα αποτελέσματά της, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στον νόμο. Διαταγή που εκδίδεται σε υπόθεση που κινείται με αίτηση συνιστά εκτελεστό τίτλο. Αν ο οφειλέτης δεν συμμορφωθεί οικειοθελώς με τη διαταγή για την επιμέλεια, η διαταγή θα εκτελεστεί με τη διαδικασία εκτέλεσης βάσει της αίτησης που έχει υποβάλει ο ενάγων. Προς τούτο, ο ενάγων πρέπει να υποβάλει αίτηση σε δικαστικό επιμελητή στην περιφέρεια του οποίου ο οφειλέτης έχει την κατοικία ή την έδρα του ή στον τόπο όπου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη. Σε υπόθεση ρύθμισης της επικοινωνίας με το τέκνο, ο δικαστικός επιμελητής θα συνεργαστεί στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης με εκπρόσωπο της αρχής της τοπικής αυτοδιοίκησης του τόπου κατοικίας του παιδιού ή κατ' εξαίρεση του τόπου κατοικίας του υπόχρεου προσώπου, το οποίο ειδικεύεται στην αλληλεπίδραση με παιδιά. Εάν κριθεί αναγκαίο, ο δικαστικός επιμελητής μπορεί να προτείνει στην αρχή της τοπικής αυτοδιοίκησης να τοποθετηθεί προσωρινά το παιδί σε κοινωφελές ίδρυμα. Εάν ο υπόχρεος παρεμποδίσει την αναγκαστική εκτέλεση, μπορεί να του επιβληθεί πρόστιμο.

15 Τι πρέπει να πράξω για να επιτύχω την αναγνώριση και εκτέλεση σε αυτό το κράτος μέλος απόφασης γονικής μέριμνας που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας, ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000, απόφαση η οποία εκδίδεται σε κράτος μέλος αναγνωρίζεται στα άλλα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικασία. Ο κανονισμός εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης πλην της Δανίας.

Αποφάσεις που εκδόθηκαν σε κράτος μέλος για την άσκηση της γονικής μέριμνας παιδιού, οι οποίες είναι εκτελεστές σ' αυτό το κράτος μέλος και έχουν επιδοθεί, μπορούν να εκτελεστούν σε άλλο κράτος μέλος αφού κηρυχθούν εκτελεστές με αίτηση κάθε ενδιαφερομένου. Για αυτόν τον σκοπό, πρέπει να κατατεθεί στο δικαστήριο δήλωση εκτελεστότητας.

Το δικαστήριο στο οποίο πρέπει να υποβληθεί η αίτηση αναφέρεται [εδώ](#).

Ο διάδικος που επικαλείται ή αμφισβητεί την αναγνώριση απόφασης ή ζητεί την κήρυξη της εκτελεστότητας, οφείλει να προσκομίσει:

- αντίγραφο της απόφασης το οποίο να πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας και
- το πιστοποιητικό που αφορά αποφάσεις για τη γονική μέριμνα.

Το έντυπο διατίθεται [σ' αυτή τη διεύθυνση](#).

Απόφαση που αφορά τη γονική μέριμνα δεν αναγνωρίζεται:

- αν η αναγνώριση αντίκειται προδήλως στη δημόσια τάξη του κράτους μέλους αναγνώρισης, λαμβανομένου υπόψη του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού
- αν έχει εκδοθεί, εκτός περιπτώσεων κατεπίγοντος, χωρίς να δοθεί στο παιδί δυνατότητα ακρόασης, κατά παράβαση θεμελιωδών δικονομικών αρχών του κράτους μέλους αναγνώρισης
- αν το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν έχει επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον ερμηδοκίησαντα διάδικο κανονικά και έγκαιρα, ώστε να μπορεί να αμυνθεί, εκτός εάν βεβαιωθεί ότι ο διάδικος έχει δεχτεί την απόφαση κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση
- κατόπιν αιτήματος προσώπου που ισχυρίζεται ότι η απόφαση παραβιάζει την άσκηση της γονικής μέριμνάς του, εάν η απόφαση έχει εκδοθεί χωρίς να δοθεί στο πρόσωπο αυτό δυνατότητα ακρόασης
- αν η απόφαση είναι ασυμβίβαστη με μεταγενέστερη απόφαση σχετική με τη γονική μέριμνα που έχει εκδοθεί στο κράτος μέλος αναγνώρισης
- αν η απόφαση είναι ασυμβίβαστη με μεταγενέστερη απόφαση σχετική με τη γονική μέριμνα που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος ή στην τρίτη χώρα συνήθους διαμονής του παιδιού, εφόσον η απόφαση αυτή συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την αναγνώρισή της στο κράτος μέλος αναγνώρισης

ή

ζ) αν δεν έχει τηρηθεί η διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 56 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου.

16 Σε ποιο δικαστήριο αυτού του κράτους μέλους πρέπει να προσφύγω κατά της αναγνώρισης απόφασης γονικής μέριμνας που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;

Το δικαστήριο στο οποίο πρέπει να υποβληθεί η αίτηση αναφέρεται [εδώ](#).

Ο διάδικος που επικαλείται ή αμφισβητεί την αναγνώριση απόφασης ή ζητεί την κήρυξη της εκτελεστότητας, οφείλει να προσκομίσει:

- αντίγραφο της απόφασης το οποίο να πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας και
- το πιστοποιητικό που αφορά αποφάσεις για τη γονική μέριμνα το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 39 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου.

Το έντυπο διατίθεται [σ' αυτή τη διεύθυνση](#).

17 Ποιο είναι το εφαρμοστέο δίκαιο στις διαδικασίες γονικής μέριμνας όταν το παιδί ή οι γονείς δεν διαμένουν σε αυτό το κράτος μέλος ή έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;

Σύμφωνα με τις διατάξεις του εσθονικού νόμου περί ιδιωτικού διεθνούς δικαίου [1], οι σχέσεις οικογενειακού δικαίου μεταξύ γονέων και τέκνων διέπονται από τη νομοθεσία του κράτους κατοικίας του τέκνου.

Επιπλέον, η σύμβαση της Χάγης του 1996 για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία σε θέματα γονικής μέριμνας και μέτρων προστασίας των παιδιών εφαρμόζεται μεταξύ των κρατών που έχουν υπογράψει τη σύμβαση.

Ο καθορισμός του ισχύοντος δικαίου μπορεί επίσης να υπόκειται στις συμφωνίες δικαστικής συνδρομής. Η Δημοκρατία της Εσθονίας έχει συνάψει συμφωνίες δικαστικής συνδρομής με τις παρακάτω χώρες:

Συμφωνία σχετικά με τη δικαστική συνδρομή και τις νομικές σχέσεις μεταξύ της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας και της Δημοκρατίας της Λετονίας (1993)

Συμφωνία σχετικά με τη δικαστική συνδρομή και τις νομικές σχέσεις στις αστικές, οικογενειακές και ποινικές υποθέσεις μεταξύ της Δημοκρατίας της Εσθονίας και της Ρωσικής Ομοσπονδίας (1993)

Συμφωνία σχετικά με τη δικαστική συνδρομή και τις νομικές σχέσεις στις αστικές και ποινικές υποθέσεις μεταξύ της Δημοκρατίας της Εσθονίας και της Ουκρανίας (1995)

Συμφωνία σχετικά με τη δικαστική συνδρομή και τις νομικές σχέσεις στις αστικές, εργατικές και ποινικές υποθέσεις μεταξύ της Δημοκρατίας της Εσθονίας και της Δημοκρατίας της Πολωνίας (1999).

Δεδομένου ότι όλα τα συμβαλλόμενα μέρη των συμφωνιών περί δικαστικής συνδρομής που έχουν συναφθεί με τη Λιθουανία, τη Λετονία και την Πολωνία είναι επίσης συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Χάγης του 1996, τα μέρη έχουν αποφασίσει να εφαρμόζουν τις διατάξεις της σύμβασης κατά τον καθορισμό του εφαρμοστέου δικαίου.

[1] Νόμος περί ιδιωτικού διεθνούς δικαίου (RT I 2002, 35, 217). Διαδικτυακά: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/513112013009/consolide>.

Τελευταία επικαιροποίηση: 07/10/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.